

YENİDEN MİLLİ MÜCADELE DERGİSİNDE AFRIKA (1970-1980)*

AFRICA IN THE JOURNAL OF THE YENİDEN MİLLİ MÜCADELE (1970-1980)

Gökhan KAVAK**

Öz: Afrika kıtası tarih boyunca küresel ve bölgesel güçlerin çatışma alanı ve güç mücadelesinin yaşandığı bir kıta olmuştur. Türkiye’de “sağ” görüşe yakın olduğu belirtilen Yeniden Milli Mücadele Dergisi yayınlarında, Afrika’da cereyan eden hadiselerle daha çok antikomünizm, antisyonizm ve antikapitalizm açısından baktığı ve bunlara eleştiriler getirdiği görülmektedir. Öte yandan derginin kıtada küresel aktörlerin güç mücadelelerini ve bağımsızlık hareketlerini yakından takip ettiği görülmektedir. Bununla birlikte Türkiye’nin siyasi, toplumsal ve ekonomik güvenliğini önceleyen dergi yayınlarında, Afrika’da yaşanan gelişmeler karşısında Türkiye’ye yönelik olası tehditleri gündeme taşımaktadır. Bu makalede, 1970 ila 1980 yılları arasında Türkiye’nin iç siyasetine bağlı olarak dış politikada yaşanan gelişmelerin Yeniden Milli Mücadele Dergisi örneğinde hangi olayların takip edildiği, nasıl bir yayın politikası izlendiği ve gelişmeler karşısında dergideki değerlendirmeler incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afrika, antikomünizm, antisyonizm, Sovyetler, Milli Mücadele Dergisi.

Abstract: Throughout history, the African continent has been a conflict zone of world and regional powers and a continent where power struggles have occurred. In the publications of the Journal of the Yeniden Milli Mücadele, which is reported to be close to the “right” sight in Turkey, it is seen that he looks at the events taking place in Africa, mostly in terms of anti-communism, anti-Zionism and anti-capitalism and criticizes them. On the other hand, we see that the journal closely follows the power struggles and sensitive movements of world powers on the continent. By the way, in the journal publications that prioritize Turkey’s political, social and economic security, they mention the possible threats to Turkey in the face of developments in Africa. In this article, depending on the internal and external developments between the years 1970-1980, which events were followed in the journal about the African continent, what kind of publication policy was followed and the evaluations made in the journal against the developments were examined.

Keywords: Africa, anticommunism, antizionism, Soviets.

* Geliş Tarihi: 02.04.2023, Kabul Tarihi: 25.05.2023. DOI: 10.54132/akaf.1275502

** Dr., Anadolu Ajansı Afrika Haberleri Editörlüğü, e-mail: kvkgokhan@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9480-9238.

Giriş

Yeniden Millî Mücadele Dergisi, iç siyasetin yanında dünya gündemini de yakından takip eden haftalık siyasi bir dergidir. 3 Şubat 1970 ile 18 Mart 1980 tarihleri arasında 528 sayı olarak yayınlanan dergi “milliyetçi”, “mukaddesatçı” ve “İslamcı” eğilimlere sahip bir grup öğrenci tarafından çıkarılmıştır. Konya’da 1964’te bir grup öğrenci tarafından kurulan ve 1967 yılında “Yeniden Millî Mücadele Hareketi” adını alan grup, “Mücadele Birliği” olarak da bilinmekte olup grup üyeleri “Mücadeleciler” olarak tanınmaktadır (Yalçın, 2021:79-97).

Düşünsel temelini “İlmi Sağ” olarak belirleyen dergi, antisyonist, antikomünist ve antiemperyalist bir çizgiye sahiptir. (Çebi, 2021: 31). Öte yandan “İnkılâp İlmi” kavramıyla dergi, “Millî Mücadele’den İslami Mücadele’ye geçiş” ile İslamiyet’in hakimiyetini hedeflenmiştir (Çebi, 2021: 31). Derginin önde gelen isimleri arasında Aykut Edibali, Yılmaz Karaoğlu, Selim Erkoç, Necmeddin Türinay ve Sabahattin Eriş bulunmaktadır. Ömer Ziya Belviranlı da derginin sahipleri arasında yer almıştır.

Dergide dünyanın farklı bölgelerinden olduğu gibi Afrika kıtası ile ilgili haberlerin de yakından takip edildiği görülmektedir. Afrika kıtası ile ilgili yayınlanan yazılar sadece gündemde olan konularla sınırlı kalmamış, bu coğrafyaya dair geçmişte yaşanan hadiseleri de okuyucu ile buluşturmuştur.

Soğuk Savaş’ın devam ettiği ve bu sürecin Türkiye’deki gençlik hareketini etkilediği bir dönemde yayınlanan Dergi, Afrika ile ilgili gelişmeleri belli başlıklar altında sınıflandırmıştır. Bunlar arasında Sovyet Rusya, Çin ve Küba’nın kıta ülkelerinde siyasi, askeri ve ekonomik olarak attığı adımlar; Sovyetler ile Çin arasındaki rekabet, İsrail ve Siyonizm meselesi, sömürge faaliyetleri ve bağımsızlık mücadeleleri ile bölgesel konular sıralanabilir. Öte yandan dergi, Afrika’da yaşanan gelişmelerin Türkiye’ye olası tehlikelerine de dikkat çekmiştir.

Araştırmanın Amacı

Yeniden Milli Mücadele Dergisi 1970-1980 yılları arasında haftalık olarak yayımlanmıştır. Dergide Türk dış politikası ve Afrika’ya dair yazılar neşredilmiş ve kamuoyu bu noktada bilinçlendirmeye çalışılmıştır. Bu çalışmanın amacı Yeniden Millî Mücadele Dergisi’nin Afrika’daki gelişmeleri nasıl ele aldığını, hangi konular üzerinde durduğunu ve Afrika’ya dair gelişmeleri kamuoyuna nasıl takdim ettiğini incelemektir. Yeniden Millî Mücadele Dergisi’nin kendi alanındaki dergiler içerisinde Afrika’daki gelişmelere en fazla yer veren dergiler arasında olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu çalışma ile söz konusu dergi örneğinde Türkiye basınında Afrika kıtasına yönelik ilgi ve bakışın boyutu ile derinliği incelenmeye çalışılmıştır.

Bu çalışma, dergi örneğinde Türkiye’de Afrika kıtasına yönelik bakışın yüzeysel olmadığını, gelişmelerin yakından takip edildiğini ortaya koymaktadır. Öte yandan Yeniden Millî Mücadele Dergisi’nin “sağ” görüşe yakın bir dergi olmasının

yayın politikasına yansıdığını hatırlatmakla birlikte bu çalışmada Türkiye’deki iç siyasi gelişmelerin uluslararası alandaki gelişmeleri değerlendirmede ne derece etkili olduğunu incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu makale için Yeniden Millî Mücadele Dergisi’nin 1970-1980 yılları arasına basılan tüm sayıları taranmış ve Afrika kıtasındaki olayları konu alan 98 yazı incelenmiştir. Dergide yer alan metinler “Afrika” anahtar kelimesi ile bulunmuştur. Araştırmada derginin sayıları incelenmiş olup Yeniden Millî Mücadele Dergisi birincil kaynak olarak ele alınmıştır.

Yeniden Millî Mücadele Dergisinde, Afrika ile ilgili çıkan yazılar bu çalışmada, “Afrika için yeni tehdit: Sovyet Rusya, Çin ve Küba”, “Sovyet - Çin Rekabeti” “İsrail ve Siyonizm meselesi”, “Kadim Sömürge Geleneği”, “Bağımsızlık Mücadeleleri”, “Bölgesel Konular” ve “Türk Dış politikasına mesajlar” başlıkları altında toparlanarak incelenmiştir.

Türkiye’nin Dış Politikasında Afrika (1970-1980)

Türk Silahlı Kuvvetleri komuta kademesinin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay’a 12 Mart 1971’de muhtıra vermesiyle başlayan (Zürcher: 271) 1970’li yıllar iç siyasette sağ-sol olaylarının sürdüğü çalkantılı yıllar olarak tarihe geçmiştir (Oran:670). İki darbe arası bu dönemde hükümetler, Batı’ya bağımlı bir dış politika izlemekle birlikte çok yanlı bir dış politika izlemeye çalışmış, Sovyetler Birliği ve Arap ülkelerinin yanında bazı Afrika ülkelerinin de olduğu Bağlantısızlar ile ilişkiler geliştirilmiştir (Hüner:124). Ancak iç politikada yaşanan değişkenliklerin dış politikaya da yansıdığı görülmüş ve dış politikada istikrarlı bir çizgi kaydedilememiştir.

Türkiye bu dönemde, aşırı silahlanma yerine komşu ülkelerle yakın ilişkiler kurarak daha ucuza güvenlik çevresinde bir güvenlik kuşağı oluşturma politikası uygulamıştır. Bu bağlamda Afrika ülkeleriyle de ilişkiler geliştirilmeye çalışılmıştır (Oran: 674). Nitekim 1978’de iktidara gelen Ecevit Hükümeti döneminde, Bağlantısız ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesi için çeşitli adımlar atılmıştır. Bu amaçla Güney Afrika’nın sömürgesi durumundaki Namibya meselesi için kurulan BM Namibya Konseyi’nin ilk başkanı olan Türkiye, buraya önemli mali katkılar sağlamıştır (Oran: 677). Diğer taraftan Türkiye, ulusal kurtuluş hareketlerine de silah yardımı yaparak o dönem Rodezya olarak bilinen Zimbabve’deki beyaz azınlık yönetimine karşı mücadele eden ZANU ve ZAPU gerillalarına 300.000’er dolar bağış yapmıştır. Türkiye 1970’li yıllar boyunca Portekiz’in ismen zikredilmediği bütün bildirilere Mozambik lehinde imza koymuş, 1974’te iktidarda olan CHP-MSP Koalisyon Hükümeti de Eritre’yi desteklemiştir (Hüner: 110).

Afrika ülkeleriyle ilişkilerde atılan bu adımlarda bir bütünlük sağlanamadığı ve sürekliliğini yitirdiği görülmektedir. Bağlantısızlar'la kurulan ilişkiler, dış politikada yalnızca Batı'ya bağımlı olmaktan kurtarmada önemli katkılar sağlasa da bağımsızlığını kazanan Zimbabve, Mozambik ve Angola ile ilişkiler geliştirilememiştir (Hüner: 111). Öte yandan Mozambik ve Angola'daki adımlar Portekiz'in, Eritre'ye yardım ise Etiyopya'nın tepkisine neden olmuştur (Oran: 677).

“Afrika için yeni tehdit”: Sovyet Rusya, Çin ve Küba

Komünizm karşıtı yayınlarıyla dikkat çeken dergide Sovyetler Birliği, Çin ve Küba'nın Afrika ülkelerinde attığı adımları yakından takip edildiği görülmektedir. Nitekim derginin Afrika kıtasını konu alan yayınlarında en fazla üzerinde durulan konu bu olmuştur. Yayınlarında Angola, Etiyopya, Somali, Batı Sahra ve Sudan'daki güç mücadelesine ve bu ülkelerdeki kıta dışı aktörlerin müdahalesine dikkat çekilmiştir.

Derginin farklı sayılarında, Batı tahakkümünden kurtulmaya çalışan Afrika halklarının o dönemde pek söz hakkının olmadığı belirtilmiş, kıta halklarının geçmişte Batı emperyalizmine karşı mücadele ettiği ancak şimdi de Sovyet Birliği, Çin ve Küba ile Batı emperyalizmi arasında kaldığı vurgulanmıştır. Bu süreçte Batı ülkelerinin politikalarının Sovyet Rusya'nın Afrika'daki yayılmasını kolaylaştırdığı ve daha önceden buna zemin oluşturduğu kaydedilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1978:9).

Sovyet Rusya'nın Afrika'daki operasyonlarının ise Küba aracılığıyla yaptığını dikkat çekilmektedir. Bu süreçte Rusya ve Çin'in askeri destek ve yardımlarının yanı sıra Afrika'daki bağımsızlık hareketlerini ideolojik olarak komünizme yönlendirmeye çalıştığı, Tanzanya ve Sudan örneklerinde olduğu gibi demiryolu, baraj inşaatı, teknik eleman yardımı gibi adımlarla dostluk kurmaya çalıştığı atılan adımlar arasında sıralanmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1978:9).

Yeniden Milli Mücadele

C:9, S:435, s.2

Askeri Mücadele

Sovyetler Birliği'nin, Angola başta olmak üzere Afrika ülkelerinde yürüttüğü askeri mücadele dergi tarafından yakından takip edilmiştir. Angola'daki iç karışıklık hem Sovyet-ABD mücadelesinden etkilenirken hem de Sovyetler Birliğinin müdahalesi, dönemin Afrika Birliği Örgütü¹ Başkanı ve Uganda Devlet Başkanı İdi Amin ile Sovyetler arasında siyasi krize neden olmuştur. Dergide çıkan yazıda Amin'in, Angela'nın işlerine müdahalesini sona erdirmek için Sovyetler Birliği'ne 48 saat mühlet verdiği, aksi halde ülkesinin Sovyetler ile ilişkisini keseceği kaydedilmiştir. Yazıda dikkat çeken husus, Afrika ülkeleriyle kıta dışı aktörlerin ilişkilerine derinlemesine yer verilmesidir. Nitekim Amin'in talebine Rusya'nın Uganda büyükelçisini çekerek tepki gösterdiği, buna karşın Amin'in Sovyet elçisini kendisini Uganda'nın Başkan yardımcısı sanan bir adamın daha fazla ülkesinde kalamayacağını söyleyerek, Rusya'dan Uganda'ya sarhoş olmayan bir elçi göndermesini istediği aktarılmıştır. Bu yazıda, Angola'nın işlerine karışmakla itham edilen Sovyetlerin buna tepki göstermesi, bu ülkenin “müdahaleci ve emperyalist” yüzünü açığa çıkarması olarak değerlendirilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1975:7).

Angola'daki iç savaşta Sovyetler ve Küba tarafından Angola'nın Bağımsızlığı için Halk Hareketi-İşçi Partisine (MPLA)² gönderilen destek yakından takip edilmiş ve dergide yer almıştır. Portekiz'in Angola'dan çekilmesi ülkede iç savaşa neden olduğu belirtilen “Afrika'da Emperyalizm, Rus Silahları ve Küba Askerleri İle Yayılıyor” başlıklı yazıda, Çin ve ABD tarafından tahrik edilen, Güney Afrika'dan yardım gören, Avrupalı paralı askerlerden takviye edilen Tam Bağımsızlığı için Ulusal Birlik (UNITA)-Angola Ulusal Kurtuluş Cephesine (FNLA)³ karşı MPLA'nın mücadeleyi kazanmasında Rusların silah desteğinin, Kübalı uzmanların gelişinin, ABD ve Zaire'nin desteğini çekmesinin önemli bir faktör olduğu kaydedilmiştir. Burada dikkat çekilen husus, Angola'da zaferi MPLA'nın mı yoksa Sovyet-Küba iş birliğinin mi kazandığına dikkat çekilmesidir (Yeniden Millî Mücadele, 1976:2). Angola ile ilgili dikkat çeken bir konu da bu ülkedeki güç mücadelesinin Vietnam ve Güney Amerika'daki güç mücadelesinin devamı ya da rövanşı olarak değerlendirilmesidir (Yeniden Millî Mücadele, 1976:2).

Angola'daki Rus etkisinden şu şekilde bahsedilmiştir: *Evet, Rusya'nın Angola için hazırladığı son yeni bir iç savaştır. Angola'daki iç savaş, duraklamalar gösterse de kesilmeyecektir. Ta ki ülkeden Rus emperyalizmi kovulana kadar... Her türlü emperyalizme karşı milletlerin bağımsızlık ve hürriyet mücadelesi devam edecektir.*” (Yeniden Millî Mücadele, 1976:15). Bu durum Rodezya'da anlatılırken ise, “Rodezya'daki gayri insani ırkçı rejim, zencilerin haklı, fakat Rus emperyalizmi tarafından sömürülen direnişi ile karşı karşıya. 1965'te İngiltere'den tek taraflı olarak

1 Afrika Birliği Örgütü ismi, 2002'de Afrika Birliği (AfB) olarak değişmiştir.

2 Bağımsızlığı için Halk Hareketi-İşçi Partisi (MPLA), Aralık 1956'da Angola Komünist Partisi (PCA) ile Angola'daki Afrikalıların Birleşik Mücadele Partisi (PLUA) ile birleşiminden oluşmaktadır.

3 Angola Ulusal Kurtuluş Cephesine (FNLA), anti-komünist özelliğiyle öne çıkmaktadır.

ayrılan ülkede 270 bin civarında beyaz azınlık yönetimi elinde bulunduruyor. Rusya ise Vietnam'da, Angola'da oynanan oyunu, burada da sahnelemeye hazırlanıyor. İfadesi kullanılmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1976:7).

Sovyetler ile Fransa arasında 1970'li yıllarda yaşanan Afrika'daki güç mücadelesinin dergideki yazılarda yer aldığı görülmektedir. Dergide, Fransız L'Express'in Angola'daki güç mücadelesi ile ilgili röportajına yer verilmiştir. Bu röportajda, MPLA'ya karşı mücadele eden FNLA lideri Holden Roberto ile görüşülmüş ve MPLA'nın Sovyetler ile Küba'dan ağır silah, tank, uçak ve helikopter desteği aldığı aktarılmıştır. Bu röportajda Roberto'nun şu açıklamasına yer verilmiştir: *Dün bu efendi Portekiz kolonicileri; bugün ise Doğu Avrupa, Küba veya başka bir yerden ithal edilen halk komiserleridir.* İfadesini kullanarak aslında komünist ya da sosyalist iktidarları hedef göstermesi dikkat çekmiştir. Bununla birlikte Roberto'nun şu ifadelerini not etmek gerekir: *Batılı halk hürriyete inanıyor ama bunun zenciler için olmadığına, zencilerin eskisi gibi kırbaçla idare edilmesi gerektiğini de inanıyor. Komünistler ise tıpkı koloniciliğin ilk zamanlarında olduğu gibi Afrikalıları 'hizada tutmayı' biliyorlar...* (Yeniden Millî Mücadele, 1976:2)

Angola'daki CIA faaliyetlerini yürütmekle görevli eski bir CIA ajanı olduğu belirtilen John Ftockell'in savaş ile ilgili düşüncelerine yer veren dergide, Ftockell'in Angola'daki savaşa Sovyet Rusya ve Küba'nın karışmasının nedeni olarak ABD'nin yaptığı hataları gösterdiğine dikkat çekilmiştir. Özetle Ftockell, Angola'da Marksist bir yönetimin iktidara gelmesinde CIA'nın "aptalca" yürüttüğü gizli savaşın neden olduğunu vurgulamaktadır. ABD'nin Fransa'dan 20 askeri danışman gönderdiği ancak bunların 1 ay sonra ülkeyi terk ettiği; Portekiz'den kiralık asker almaya çalıştıkları ama başarısız oldukları ve hatta katil ve hırsızlardan oluşan İngiliz-Amerikan ekibini Angola'ya gönderdiğini ancak bu kişilerin hiçbir fayda sağlayamadığı belirtilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1978:2).

Batı Afrika'da Portekiz'e karşı yürütülen "gerilla" mücadelesinde Sovyetlerin yerel gruplara destek vermesini gündeme taşıyan dergideki bir yazıda şu ifadelere yer verilmiştir: *Sovyet silahlarıyla donatılmış bulunan gerillalar Siyah Afrika'dan beyaz hakimiyetinin son halkasını temsil eden Portekiz sömürgeciliğini kaldırmak için mücadele etmektedir.* (Yeniden Millî Mücadele, 1974:2). Aynı yazıda Afrikalı 40 kadar gerillanın Sovyetler Birliğinde pilot eğitimi aldığı ve bu durumun Portekiz'i endişelendirdiği belirtilmiştir. Bu süreçte Gine Bissau'nun bağımsızlığı için mücadele eden PAIGC'nin Sovyet Rusya'dan AK-47 otomatik tüfeklerden en son modern füzelere kadar hemen hemen her çeşit silah yardımı aldığı bilgisi paylaşılmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1974:2).

Afrika Boynuzu olarak bilinen Etiyopya, Cibuti, Eritre ve Somali'deki gelişmeler dergide yakından takip edilmiştir. Mesela Sovyetlerin artık Somali'den ziyade Etiyopya'ya daha fazla önem verdiği ve artık Somali'den ziyade Etiyopya'nın Sovyetlere yaklaştığına dikkat çekilerek bölgede emperyalist güçlerin kıyasıya bir mücadele içinde olduğu mesajı verilmiştir. (Yeniden Millî Mücadele, 1977:11)

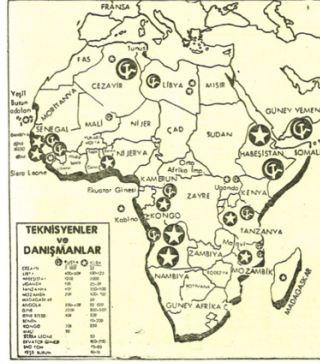
Sovyetler Birliğinin özellikle 1978’de Etiyopya’ya yaptığı yardımlar yakından takip edilmiştir. Derginin farklı sayılarında Ogeden bölgesinde Etiyopya kuvvetleri ile Batı Somali Kurtuluş Cephesi arasındaki mücadelede Sovyetler, Küba ve diğer komünist ülkelerin Etiyopya’ya, Batılı ve bazı Arap ülkelerinin de Somalilileri desteklediği belirtilmiştir. Bu durumun Afrika Boynuzu’nda küresel bir mücadelenin yaşanmasına neden olduğu kaydedilerek Kızıldeniz ve Basra Körfezine kıyısı olan Somali’de Sovyet destekli Etiyopya ordusunun hakimiyet kurmasına Batı ve Arap dünyasının sessiz kalmayacağı, bu nedenle Etiyopya ve Somali’nin süper güçlerin birer “piyonu” olduğu vurgulanmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1978:11).

Son olarak Afrika’daki Sovyet yayılmacılığı ile ilgili Kaddafi rejimi örnek gösterilebilir. Nitekim Libya lideri Kaddafi’nin Time ile yaptığı röportajına yer veren dergi, Kaddafi’nin *Rusya ve Küba’nın Afrika’ya müdahalesi konusundaki görüşünüz?* sorusuna, *Eğer Küba ve Sovyetlerin askeri yardımlarını kullanan ülkeler varsa o zaman onlar Amerikan tecavüzünden korunmak için böyle yapmaya zorlanıyorlar. Biz Sovyetleri müdahaleci olarak görmüyoruz.* cevabını paylaştığına dikkat çekilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1979:2).

Ekonomi Alanında Mücadele

Sovyet Rusya ve Çin’in askeri alanda attığı adımların yanı sıra bu ülkelerin Afrika ülkelerindeki yatırımları da gündeme getirilmiştir. Çin’in krediler ve Çinli işçi desteğiyle özellikle Orta Afrika’daki bakır madenlerine ulaşmayı hedeflediği, Sovyetler Birliği’nin ise ABD’ye karşı adımlar attığı örneklendirilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1971:2).

International Herald Tribune gazetesinden aktarılan “*Rusya ve Küba’nın Afrika’daki Yatırımları*” başlıklı haberde, Sovyetler Birliği’nin son 5 yılda (1971-1976) Afrika ülkelerine 2,2 milyar dolar askeri yardım ve 765 milyon dolar ekonomik yardımda bulunduğu aktarmıştır. Sovyetlerden yardım alan ülkeler ise Angola, Mısır, Cezayir, Kenya, Somali, Gabon, Kongo, Libya, Nijerya, Uganda, Mali ve Mozambik olarak sıralanmıştır. ABD Savunma Bakanlığının kaynak gösterildiği haberde, 11 bin 760 Kübalı askeri personelin Angola’da savaştığı, Afrika’da bulunan Sovyet askeri danışman sayısının ise 3 bin olduğu belirtilmiştir. Buna karşılık ABD’nin Afrika ülkelerine 30,9 milyon dolar askeri yardım yaptığı bilgisi paylaşılmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1976:2).

Yeniden Millî Mücadele

C:9, S:435, s.9

Afrika'da Sovyet-Çin Rekabeti

Dergide yer alan yazılarda aslında iki müttefik güç olarak gösterilen Sovyetler ile Çin arasındaki rekabetin de gündeme getirilmesi dikkat çekmektedir. Çin'in bazı Afrika ülkelerine, Rusya'ya karşı askeri ve ekonomik yardım teklifinde bulunduğu belirtilerek Habeşistan ve Somali buna örnek gösterilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1974:14). Mesela Rusya'nın desteğiyle Mısır, Sudan ve Libya'nın askeri ittifak kuracağı, 1970'te Sudan'ın bayrağına kırmızı rengi eklemesi ve bunun “*sosyalist devrimin evrimi*” olarak açıklanması gündeme getirilerek Çin komünistlerinin, Kuzey Doğu Afrika'da yayılan Rus komünistlerinden memnun olmadığına dikkat çekilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1971:10).

Sovyetlerin adımlarına karşın Çin'in Etiyopya ile ilişkiler geliştirdiği belirtilerek, bu adımlarla Çin strateji uzmanlarının Somali'de Sovyetlerin iyi bir pozisyon elde etmelerine darbe vurmaya düşündükleri kaydedilmiştir. Öte yandan Çin'in Tanzanya'da tren hattı inşası, Mısır, Cezayir ve Gine ile ilişkiler geliştirdiği ve özellikle Hint Okyanusunda Sovyetlerin deniz yolunu ele geçirmesine karşı adım attığı aktarılmıştır. Afrika ülkelerine ekonomik yardımın yanı sıra seyyar hastaneler kuran Çin'e karşı Sovyetlerin “*halka yakın politikasına*” karşı çıkabilecek hiçbir faaliyetinin olmadığı aktarılmıştır. Sovyetlerin üst tabakadan kalkınma yardımlarını dağıtırken Çin'in ise geniş halk kitlelerine uzun vadeli “*ihtilalci*” bir yaklaşımla hareket ettiği kaydedilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1977:2).

Çin ile Rusya'nın aslında Afrika'da birbirleriyle mücadele etmelerine rağmen “komünist propaganda” ve ABD karşıtlığı konusunda birleştiklerine de dikkat çekilmektedir.

Milli Mücadele Dergisi

C:7 S:319, s:10

İsrail ve Siyonizm Meselesi

Dergideki yazılara göre genel olarak İsrail'in Afrika'da bulunmasının üç sebebi bulunmaktadır: Faaliyetlerini mali kaynaklarla zenginleştirmek, siyasi destek kazanmak ve Afrika milletlerini dejenere etmek. Afrika'da 29 ülke ile ilişkiler kuran İsrail'in bu ülkelere teknik elemanlar gönderdiği, öğrencilere eğitim verdiği, tarımsal kalkınma programları düzenlediği ve askeri ekipmanlar gönderdiği belirtilmiştir.

Dergide, İsrail ve Siyonizm başlığı altında Afrika ile ilgili yayımlanan yazıların kısıtlı ve dönemin gelişmelerine bağlı olarak daha çok Uganda merkezli olduğu görülmektedir.⁴ Ancak Uganda merkezli İsrail ile ilgili yazılarda belli bir görüş birliğinin olmadığı, farklı sayılarda farklı görüşlerin yer aldığı tespit edilmiştir. Yayımlanan yazılarda bir taraftan Ugandalı lider İdi Amin'in başa geçmesinde İsrail'in desteği olduğu belirtilmesine rağmen diğer yazılarda ise Amin'in İsrail'e karşı olduğu belirtilmektedir. Aynı durum Uganda Eski Devlet Başkanı Apolo Milton Obete için de geçerlidir. Yani derginin bu konudaki yayın politikasında değişkenlikler olduğu ve bunun da çeviri metinlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Dergideki yazılara göre, Uganda'da kuvvetli bir "Sion-İsrail" sızması bulunmaktadır ve Uganda silahlı kuvvetleri, İsraili uzmanlar tarafından yetiştirilmektedir. 25 Ocak 1971'de Obote'nin yurtdışında olduğu sırada darbe ile iktidarı devralan İdi Amin'e İsrail'in destek verdiğini öne süren dergideki bir çeviri yazısında, darbe ile devrilen Obote'nin Güney Sudanlı gerillalarla Sudan'a karşı savaşan Alman Yahudi tüccar Rolf Steiner'i Sudan'a teslim etmesi sonrası darbenin yapıldığına dikkat çekilmiştir. Öte yandan bu darbeye bazı Batı merkezli yayın

4 Uganda, Siyonist teşkilatı tarafından Yahudiler için teklif edilen ülkeler arasında bulunmuştur.

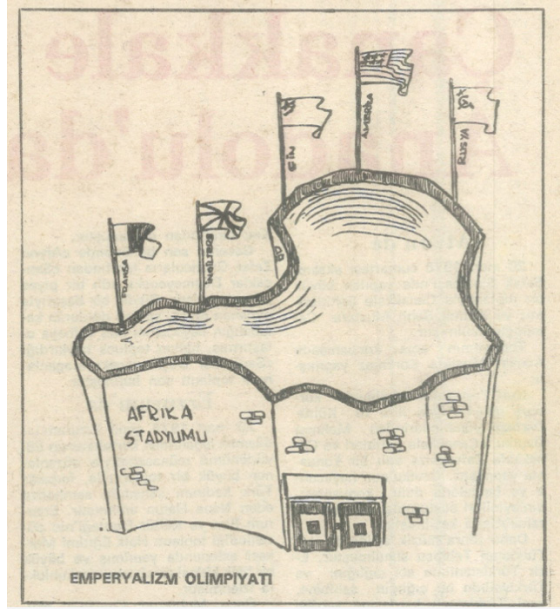
organlarının CIA'nın da parmağı olduğunu vurgulamıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1971:11). Ancak Amin'in iktidara gelişinde İsrail desteği bazı soru işaretlerini de getirmiştir zira Amin'in iktidarı boyunca İsrail karşıtı siyaseti dergideki diğer yazılarda yer almıştır.

Amin'in, "Afrikalı'nın baş düşmanı Siyonistlerdir." sözünü alıntılamanın dergi, başlangıçta Amin'in İsrail ile iyi geçindiğini ancak daha sonra aralarının açıldığını kaydetmektedir (Yeniden Millî Mücadele, 1972:2). Bu durum sonraki sayılarda da gündeme getirilmiş ve İdi Amin'in Kampala'daki İsrail Büyükelçiliği'ni kapattığını ve 700 Yahudi'ye Uganda'yı terk etmeleri talimatı verdiğini aktarmıştır. İsrail ile ilgili çıkan diğer yazılarda artık Amin'in aslında Yahudilerle iyi geçindiği ve hatta Ugandalı Müslümanlara baskı uyguladığı ancak iktidarı için tehlikeli gördüğü Yahudilerle arasının açıldığı gündeme getirilmiştir. Bu haberlere yönelik değerlendirmelerde ise Yahudilerin hiçbir topluluk içinde var olamadığı, "Beynelmillel Siyonizm" in Afrika'da cirit atmasının sebebinin sadece zengin kaynaklarını kullanmak ve başka ülkelerin ulaşmasını önlemek olduğunun altı çizilmiştir. Öte yandan İdi Amin'in arasının bozulduğu Yahudiler örnek gösterilerek, İsrail'in kendisine ihanet ettiği ve bunun Yahudiler ile dost olmak isteyenlere örnek olacağı kaydedilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1972:13).

İsrail ile ilgili bir gündemin de Güney Sudan'daki gelişmeler üzerinden yapıldığı görülmüştür. Nitekim Güney Sudan'ın bağımsızlığından yaklaşık 40 yıl önce 1971'de yayınlanan bir yazıda, Yahudilerin İsrail'den sonra Güney Sudan'ı "ikinci vatan" olarak gördüğü ve ABD'nin bölgedeki Hristiyanları açıkça desteklediği belirtilmekte ve ülkedeki darbelerde dış müdahaleye dikkat çekilmektedir (Yeniden Millî Mücadele, 1971:7). Yıllar önce yapılan bu yorumların Güney Sudan'ın 2011'deki bağımsızlığı sürecinde yeniden gündeme gelmesi dikkat çekmektedir.

Dergide çıkan "Afrika'da Sion Pençesi Elmas Topluyor" başlıklı yazıda, İsrail'in Afrika ülkelerine yardımları karşılıksız ve son derece iyi niyetli yaptığını yönelik açıklamaları şu şekilde değerlendirilmiştir: *son derece gülünç bir iddia* olarak değerlendirilmiştir. Yapılan yorumda kurulan şu cümleler dikkat çekicidir: *Beynelmillel Yahudilik, içine sızdığı Afrika ülkelerinin en kabiliyetli ve en zeki gençlerini İsrail'e cezbedip orada tam bir Yahudi ajanı olarak yetiştirir ve tekrar memleketlerine geri gönderir. Bu sayede kendisi çekilse bile geride bıraktığı ülke kendi ajanları tarafından idare edildiği için emin ellerdedir.* (Yeniden Millî Mücadele, 1971:2)

İsrail ile ilgili bir konu da Afrika Birliği Örgütü'nde gündeme gelmiştir. Örgütün 1975 yılında 12. toplantısı Uganda'da gerçekleştirilmiş ve toplantıda alınan kararlar arasında İsrail'in Filistin'de işgal ettiği topraklardan çıkarılması ile Filistin halkını kabul etmesi noktalarında görüş birliğine varılmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1975:2).

Yeniden Milli Mücadele Sayı 7. Cilt 322. Sayı Tarih 6 Nisan 1976, s.7

Kadim Sömürge Geleneği

Derginin yayın politikasında, Osmanlı Devleti'nin çökmesi sonrası Afrika'daki sömürgecilik faaliyetlerinin artmasına dikkat çekilmektedir. Sömürgecilik faaliyetlerinde ise Fransa'ya geniş bir şekilde yer verildiği görülmektedir (Yeniden Millî Mücadele, 1975:10-14). Öte yandan Afrika'daki sömürge güçlerine yönelik çıkan yazılar incelendiğinde Fransa başta olmak üzere Portekiz, İspanya ve Çin'in öne çıktığı dikkat çekmektedir. Fransa ile ilgili çok sayıda yazı yayımlandığı buna karşın İngiltere'nin Afrika'ya yönelik politikalarına dair yazıların neredeyse hiç olmadığını vurgulamak gerekmektedir.

The Daily Star'dan "Fransız Sömürgeciliğini Yürüten Adam" başlığıyla tercüme edilen yazıda, Fransa'nın Afrika'daki sömürge faaliyetlerine yer verilmiştir. Fransız sömürgelerindeki aydın kesimlerin Paris'i ikinci vatan olarak kabul eden Fransız hayranlarının olduğu ancak bu zümrenin azınlık teşkil ettiğine dikkat çekilmiştir. "Direkt sömürgecilikten" "endirekt sömürgecilğe" geçişe Fransa'nın da ayak uydurduğu ve Afrika ülkelerine yardımların eğitim alanında yoğunlaşarak Fransız kültürünün yayılmak istendiği kaydedilmiştir. Fransa'nın kültürel nüfuzunun yanı sıra Çad, Senegal, Gabon ve Madagaskar gibi ülkelerde Fransa'nın daimî üsleri

bulunmaktadır. Fransa'nın yeni sömürgecilik faaliyetinde General De Guelle ve Jacques Foccart'ın önemli iki isimdir. Dergide Foccart'ın Afrika işleriyle ilgilenen gizli bir servis ya da istihbarat vazifesi ile görevli olduğu iddia edilmiş ve söz konusu iki kişinin hayatına dair bilgiler paylaşılması dikkat çekmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1973:2). Dergiye göre Fransa, sömürgelerindeki bağımsızlık hareketlerine rağmen emperyalist emellerine devam etmekte ve kaybettiği sömürgelerinin yerine yeni yerler arama içerisindedir (Yeniden Millî Mücadele, 1978:11).

Fransa'dan başka Portekiz'in Afrika'daki faaliyetlerine de yer veren dergi, özellikle Gine ve Cape Verde'de Portekiz güçlerine karşı yürütülen "gerilla" mücadelelerini gündemine taşımıştır. Öte yandan Gine Bissau, Angola ve Mozambik'in bağımsızlık süreçlerini gündemine taşıyan dergi, özellikle Portekiz'e karşı mücadele eden yerel güçlerin Sovyetler tarafından askeri destek aldığına dikkat çekmektedir. Bu noktada dergi, Portekiz'in boşluğunu Sovyetlerin doldurduğunu okuyucuya sunmaktadır. Bağımsızlığına kavuşan bu ülkelerde Sovyetler haricinde Çin, ABD ve Avrupa ülkelerinin görünür etkilerinin devam ettiği ve bu nedenle söz konusu Afrika ülkelerindeki karışıklıkların devam edeceği vurgulanmaktadır (Yeniden Millî Mücadele, 1975:7).

Dergide, kıtadaki kadim sayılabilecek sömürge güçlerinin Uganda ve Güney Afrika merkezli çalışmalarına dair yazılar yayınlanmıştır. Uganda'da 1976'da gerçekleştirilen Entebbe operasyonu sonrası Kenya ile olası krize karşı İngiltere adım atarak Kenya'ya askeri mühimmat göndereceğini açıklamıştır. Bu noktada emperyalist ülkelerin Afrika'da "*kendi kendine yetebilen*" devletler istemediği ve bu ülkelerin daima yardıma muhtaç halde olmalarını istediği kaydedilmektedir. Ayrıca desteklenen darbelerle Afrika ülkelerinin ekonomik ve sosyal yönden gelişmelerinin engellenmek istendiği ve birlik içerisinde bulunmaları gereken kardeş devletler arasına düşmanlık sokulmak istendiği kaydedilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1976:7).

Sömürge güçlerinin Afrika'da bir diğer uzantısı olarak da Güney Afrika'daki Apartheid rejim gösterilmiştir. Söz konusu rejimin siyahilere karşı ayrılıkçı uygulamalarına dikkat çeken dergi, bu rejimin sadece kendi vatandaşlarına değil komşu ülkelere karşı da saldırgan tutum içinde olduğunu kaydetmektedir. Diğer yazılarda olduğu gibi dergi, bu yazıda da Batılı emperyalistlerin bıraktığı boşluğu Rusya ve Çin'in doldurduğu uyarısı yapmıştır. Burada ise olanın Afrika halklarına olduğu kaydedilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1976:7).

Bağımsızlık Mücadeleleri

Derginin geniş kapsamlı olarak üzerinde durduğu konuların başında Afrika halklarının bağımsızlık mücadeleleri gelmektedir. Söz konusu bağımsızlık hareketleri gerek kıta dışı sömürge ülkelere gerekse de azınlık beyazlara ya da kıtadaki diğer ülkelere karşı yürütülmüştür. Öte yandan dergide "eski" ve "yeni" sömürge kavramlarının kullanılması da dikkat çekmektedir. Nitekim bağımsızlığı kazanan Afrika ülkelerinin kredi desteği, sağlık yardımı ve barış gönüllüsü gibi kavramlar

altında sömürülmeye çalışıldığı belirtilmiştir. Bu noktada da Rusya, Çin ve İsrail'in daha fazla öne çıkarıldığı görülmektedir (Yeniden Millî Mücadele, 1973:2).

Sömürgeciliğin farklı boyutları

Afrika'da sömürgecilik ve emperyalizmin ekonomik, askeri ve kültürel olmak üzere farklı yüzlerinin olduğunu vurgulayan “Kara Afrikalının Talihi Gülmüyor” başlıklı yazıda, ABD'nin gönüllü hizmeti olarak tanımlanan Amerikan Barış Gönüllüleri hareketi örnek gösterilmiş ve Afrikalıların bu “gizli hedefi” sezmede gecikmediği kaydedilmiştir. Buna karşı ise Sovyetler ve Küba'nın destek vaadiyle Afrika'da nüfuz aramaya çalıştığı tekraren hatırlatılmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1978:8).

Avrupa ülkelerinin Afrika ülkelerini direkt değil dolaylı yoldan sömürmeye başladığı ve bunun Hristiyan devletlere daha fazla kazanç temin ettiğini vurgulayan dergideki “Kuzey Afrika Müslümanları İspanyol Sömürgeciliğine Başkaldırıyor” başlıklı yazıda, sömürgecilik tarihinde İspanya'nın direkt sömürgeleştirme faaliyeti yürüten ülkelerden biri olduğu ve bu noktada “İspanyol Sahrası” olarak tanımlanan Fas ve Moritanya arasındaki bölgede keşfedilen petrol ve fosfat kaynaklarının bu toprakların önemini İspanya için daha da arttırdığı belirtilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1970:13). Yazıda Fas'ın gelirlerinin yüzde 30'unun fosfattan sağlandığının altı çizilerek, İspanya'nın fosfat cevheri işleminin ülke ekonomisini olumsuz etkileyeceği kaydedilmiştir. İspanya'ya karşı ise 1963'te demir madenlerinin işletilmesi konusunda anlaşmazlığa düşen iki ülke lideri Fas Kralı Hasan ve Cezayir Başbakanı Bumedyen'in Cezayir'de buluşarak kucaklaştığına vurgu yapılmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1970:13).

Afrika'nın eski sömürge güçlerinden İngiltere, İspanya ve Portekiz gibi ülkelerin tutunamadığı; Rusya, Çin, ABD ve İsrail gibi ülkelerin de “Afrika'nın uyanışı” karşısında “çılına döndüğü”ne dikkati çeken dergi, özellikle Çin ve Rusya'nın bağımsızlık hareketlerini komünizme kanalizetmeye çalıştığını, baştaki iktidarlara ise Tanzanya ve Sudan örneklerindeki gibi borç vererek ve demiryolu inşası gibi projeler sunarak yanlarına çekmeye çalıştığını vurgulamıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1973:2). Burada derginin dikkat çektiği husus, Afrika'yı sömürge bölgeleri olarak kullanan kıta dışı aktörlerin, yerel halkların bağımsızlık hareketlerine başlamasıyla geçmişten farklı bir biçimde Afrika kıtasındaki grupları destekleyerek bölünmelere neden olduğu ve kriz ortamı ortaya çıkardığıdır. Bu duruma Angola, Eritre ve Rodezya (Zimbabve) örnek ülkeler olarak sunulmaktadır (Yeniden Millî Mücadele, 1976:13).

Bu durum bir başka yazıda şu şekilde anlatılmıştır:

Batı emperyalizminin ağından kurtulmayı başaran Afrika toplumlari, hürriyeti tadamadan Rus ahtapotunun kollarınca çepeçevre kuşatılı

vermiştir. Değişen bir şey yok... Batı emperyalizmi yerini Sovyet hegemonyası... Gene kölelik, gene sömürü.... Rusya, Batı hakimiyetine karşı verilen bağımsızlık mücadelelerini ustalıklı ve sahtekarca istismar etmiştir. 'ulusal kurutuluş mücadelesi veren halkların desteklenmesi' kampanyası arkasında bu ülkeleri işgal etmiştir. Kendisine karşı savaşılabilecek insanları imha etmek için bağımsızlık mücadelesi veren grupların arasını açarak birbirine düşman kılmıştır. Bu işte Rusya, kendi askerlerini değil, ön karakolu durumundaki Küba'nın gerillalarını kullanmıştır. Başkaları dövüşmüş, ganimet Rusya'nın olmuştur.

"Sömürge maşası" ya da "bağımsızlık kahramanları" Afrikalı Liderler

Afrika ülkelerinin sömürgecilik ve emperyalizme karşı mücadelelerine yer veren dergi aynı zamanda Afrikalı liderler arasındaki iş birliğine ya da mücadeleye de dikkat çekmiştir. Bu noktada dergi yayınlarında, Afrikalı bazı liderlere eleştiriler getirdiği görülmektedir. Bunun bir örneği olarak Çad gösterilebilir. Nitekim dergide Çad ile ilgili çıkan yazıda ülke ile ilgili bilgi verilirken yüzde 90'ı Müslüman olan Çad'ın başında Hristiyan François Tombal Baye'nin bulunduğu bilgisi paylaşılmış ve Çadlıların Fransız emperyalizmine karşı sürdürdükleri mücadeleye Libya Kralı Senusi'nin destek verdiği buna karşın Kaddafi'nin ise yardımı kestigi ve Hristiyanlarla işbirliği yaptığına dikkat çekilmiştir. Kaddafi'nin yardımı kesme nedeni olarak ise Fransa'nın Yahudi Savunma Bakanı Micheal Debre'nin ağzından şu ifadelerle paylaşılmıştır: *Verdiğimiz 100 Mirage'a karşı Libya, Çadlı rakiplerimizi desteklemeyeceğine söz vermiştir.* (Yeniden Millî Mücadele, 1970:7)

Afrikalı liderlerle ilgili şu ifadeler dikkat çekmektedir: *Afrika'da hak ideolojiye doğru hızlı adımlarla ilerlenmektedir. Nasırların Kaddafi'nin, Numeyri'nin suni ittifakları yine kendi kendine çözülecektir. Zafer hak ideoloji için mücadele eden mazlum milletlerindir.* (Yeniden Millî Mücadele, 1970:7-14).

Sudan ile ilgili haberlere farklı sayılarda yer veren dergide bu ülkedeki Mayıs 1970 darbesine atıf yapılarak darbeye Rus silahlarının kullanıldığı, Sudan lideri Cafer Numeyri, Libya lideri Kaddafi ve Mısır lideri Nasır'ın Rusya'nın planlarını tatbik etmek üzere üçlü bir zirve yapacağı bilgisi paylaşılmıştır. Afrika'da Sudan, Mısır ve Libya gibi ülkelere nüfuz eden Rusya'nın bu liderlerle işi bittiğinde bir köşeye atacağı vurgulanarak Afrikalı Müslüman milletler ve mazlum halkları komünizmin içine atanların bu girdap içinde yok olacağı kaydedilmiştir. Kaddafi, Numeyri ve Nasır gibi liderlerin ise "vatan kurtaran kahraman" rolündeki kuklalar olduğu öne sürülmüştür. (Yeniden Millî Mücadele, 1970:7-14).

Afrikalı bazı liderler ile ilgili dergide çıkan bir yazıda şu ifadeler kullanılmıştır:

Afrika ülkelerinin çoğunun mevcut yöneticileri Batı-Rus sömürge kültürüyle yetişmiş kafa ve midesinden dışarıyla köle ruhlu insanlar. Bu haliyle Afrika ülkelerinin emperyalist süper güçler için 'bulunmaz Bursa kumaşı' olacağını ve bu ülkelere birer 'yolunacak kaz' gözüyle bakacaklarını kestirmek için fazla kafa yormaya gerek kalmaz herhalde (Yeniden Millî Mücadele, 1976:10).

Afrikalı liderlere yönelik eleştirel bakış açısının yanı sıra Tanzanya ve Uganda örneklerinde olduğu gibi atılan adımları destekleyen yazılar da dergide yer almıştır. Nitekim Tanzanya Devlet Başkanı Julius Nyerere'nin Çin'e karşı duruşu derginin gündemine getirilmiştir. Afrika ülkelerine tren yolu başta farklı projelerle bugün olduğu gibi geçmişte de borç para veren Çin'in politikalarına karşı adım atan Nyerere'nin, bir ülkenin bağımsızlığı için kendine güvenmesi ve dayanması gerektiği vurgulanmıştır. Öte yandan bir ülke bağımsız olmak istiyorsa başka ülkelere borç para almaması gerektiğine yönelik açıklaması yayınlanan Nyerere'nin Batılılarca ülkesinin komünist taraftarı olarak kabul edilmesini kabul etmediğini, ilk planda ülkesini ve kendi menfaatlerini düşünen bir lider olduğunu, Batılıların borç para ve demiryolu inşası için yardım etmediklerinden dolayı Doğu ülkelerine yaslandığı vurgulanmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1972:2). Bu durum Afrika'da bağımsızlık ve dışa bağımlılık tartışmalarını yeniden gündeme getirmektedir.

Bağımsızlık mücadelesinde Ugandalı lider İdi Amin'in adımlarının da dergide geniş bir şekilde yer aldığı görülmektedir. İlk sayılarda Amin ile ilgili farklı görüşteki yazılar çıksa da 1972'den sonra Amin'in Asyalıları ülkeden çıkarması, emperyalizme karşı duruşu ve bu duruşun diğer Afrika ülkelerine de yayılma tehlikesi nedeniyle baskılara maruz kaldığı daha fazla öne çıkmıştır. Dergide, Uganda'daki hadiselerin gerçek emperyalizm oyunlarının mazlum milletlerce anlaşılmaya başlandığının ifadesi ve emperyalizmin sonunun başlangıcı değerlendirilmesi yapılmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1972:2). Diğer taraftan Amin'in Uganda'daki 1.400 yabancı misyonerin yerini siyah Ugandalıların almasını emrederek, *Ülkemde karışıklık çıkarmak için emperyalistler din yoluyla geri gelmek isteyebilirler. Bunun için bütün dinlerin Uganda'da Ugandalılar tarafından idare edilmesini istiyorum. Böylelikle yabancılara ülkede anarşi ve yıkım tohumlarını ekme fırsatı verilmemiş olacaktır.*

İfadesi dergide yer almıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1973:2).

Eritreli Müslümanlar ve Etiyopya

Kıta içindeki diğer ülkelere karşı bağımsızlık mücadelelerinin bir örneğini Eritre'de görmekteyiz. Afrika'daki bağımsızlık mücadelelerinde Eritreli Müslümanlara da yer veren dergi, Eritreli Müslümanların Etiyopya'ya karşı mücadelelerini gündeme taşımıştır. Eritre'nin stratejik bir konumda olduğuna ve Afrika'yı ele geçirmede bu bölgenin "Afrika'nın kapısı" olarak görüldüğüne dikkati çeken dergi, Eritreli Müslümanların diğer bazı Afrika halkları gibi Batı egemenliğine karşı Sovyet ve Küba desteğini kabul etmediğini aktarmıştır. Dergide Eritre ile savaşan Etiyopya'nın

arkasında büyük oranda Sovyet ve Küba desteği olduğunun altı çizilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1978:11).

Dergide, Sovyetler Etiyopya'yı desteklerken ABD ise Eritreli isyancıları destekleyerek kıtada vekalet savaşı yürüttüğü kaydedilmiştir. Burada konu ile ilgili haberin "İslam Dünyası" başlığı altında verilmesi, Etiyopya rejimini Marksist olarak nitelendirilmesi ve Eritre'de 3,5 milyon insanın soykırım ile karşı karşıya olduğunun belirtilmesi dikkat çekmektedir (Yeniden Millî Mücadele, 1980:11).

Yeniden Milli Mücadele

C:7, S:318, s.12

Dergi, 50 yılı aşkın süre İtalya sömürgesi olan Eritre'nin 1952'de içişlerinde özerk kalmak kaydıyla Habeşistan ile bir federasyon halinde birleştiği ancak 1962'de Etiyopya İmparatoru Haile Selasiye'nin Eritre'yi topraklarına katma çabasının krizin patlamasına neden olduğuna dikkat çekmiştir. Bağımsızlık için Eritre Kurtuluş Cephesi'nin Müslümanlar, Eritre Halk Cephesinin ise Hristiyanlar tarafından kurulan Marksist bir hareket olarak tanımlayan dergi, Eritre Halk Cephesinin Etiyopya yerine ülkedeki Müslümanlar ile mücadeleye girdiğini belirtmiştir. Dergideki şu ifadeler dikkat çekmektedir: *Eritre Halk Cephesi'nin amacının Eritre'nin bağımsızlığa kavuşması ve bölgenin Arap ve Amerikan etkisinden kurtarılması olduğunu söyleyen teşkilat yetkilileri ülkeyi Marksizm'in etki alanına çekmeye çalışmaktadır.* İfadesi kullanılmıştır. Bağımsızlık mücadelesinde kamuoyunun ilgisiz kaldığı yorumunu yapan dergi hem Etiyopya hem de diğer gruba karşı mücadele eden Müslümanların maddi olmasa bile manevi olarak destek beklemediklerini vurgulamıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1976:13).

Azınlık Beyazlar

Ülke içindeki azınlık beyazlara yönelik örnekler Doğu ve Güney Afrika ülkelerinden verilmiştir. Nitekim dergi yayınlarında, ülkedeki ekonomik hakimiyeti

elinde tutan Asya kökenlilere yönelik Ugandalı lider İdi Amin'in sınır dışı etme kararı olumlu bir adım olarak değerlendirilmiştir. Amin'e göre Asyalılar kendilerini "İngiliz gibi hissediyor" ve Uganda ekonomisine zarar veriyorlardı. Amin'in Asyalılara karşı tavrı dergi tarafından "millî uyanış" olarak tasvir edilmiş ve İngilizlerin bu "uyanışın" diğer Afrika ülkelerine de yayılacağı endişesi taşıdığı belirtilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1972:2).

Uganda'da İngiliz vatandaşı Asyalıların ülkeden çıkarılmaları süreci Malavi'de de yaşanmış ve 6 bin 800 Asyalıya sınır dışı kararı derginin gündemine taşınmıştır. Bu adımın Uganda'da olduğu gibi ülke ekonomisine yabancıların değil ülke halkının hâkim olması amacıyla atıldığı vurgulanmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1976:2).

Dergide beyazlara karşı verilen mücadele şu şekilde satırlara yansımıştır:

Rodezya, Güney Batı Afrika ve Güney Afrika beyazların idaresi altındadır ve buralarda zenciler ikinci sınıf vatandaş muamelesi görmektedirler. Afrika Birliği üyeleri buradaki iktidarın son verilmesini istemekte ve bu yolla mücadele etmektedirler. Tanzanya Devlet Başkanı Nyerere, Zambiya Devlet Başkanı Kaunda, Afrika'daki beyaz iktidarına karşı savaş açılmasını son konuşmalarında istemişlerdir. (Yeniden Millî Mücadele, 1976:2).

Derginin farklı sayılarında Afrika Birliği Örgütü zirveleri yer almış ve örgütün, Afrika'nın içişlerine yabancı müdahale yapılmaması gerektiği açıklaması gündeme taşınmıştır. 1977'de düzenlenen toplantıda Libya ve Çad arasındaki anlaşmazlıkların çözümü için bir arabuluculuk komisyonunun kurulması, Rodezya probleminin bir an önce çözülmesine yardımcı olunması ve örgütün tarafsız olması gerektiği gibi kararlar dergi haberlerinde yer almıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1976:11).

Bölgesel Konular

Dergide gündeme getirilen bölgesel konular arasında Sahra sorunu, Cezayir-Tunus gerginliği, darbeler ve Müslüman Afrika'da yaşanan gelişmeler gibi dönemin sıcak hadiseleri bulunmaktadır. Fas ile Cezayir arasında yaşanan Batı Sahra sorunu ile ilgili farklı sayılarda yazılar yayınlanmış ve genel çerçevede bölgesel krizin "süper güçler" tarafından körüklendiğine ve İslam ülkelerinin birbirine düşürülmeye çalışıldığına dikkat çekilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1976:11). Sahra sorununun aktörlerinin Cezayir, Fas, Moritanya ve Libya olduğu kaydedilerek krizin çözülmemesi durumunda en fazla Moritanya'nın etkileneceği belirtilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1979:2). Bu krizin çözümüne yönelik Afrika Birliği Örgütü'nün adımlarına da yer verilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1979:11).

Yeniden Milli Mücadele - 10. Cilt 484. Sayı, s.2

Batı Sahra sorunun yanı sıra Cezayir ile Tunus arasında yaşanan kriz de dergi yayınına yansımıştır. Cezayir'den Tunus'a geçen yaklaşık 300 kişilik silahlı grubun 41 kişinin ölümüne ve 111 kişinin de yaralanmasına neden olduğu kaydedilerek saldırıdan önce Cezayir'i suçlayan Tunus yönetimi, saldırganların sorgulanmasından sonra saldırının arkasında Libya olduğu tespit etmiş ve iki ülke arasında siyasi gerginlik yaşanmıştır. Bu kriz üzerine Fransa'nın Tunus'a 2 helikopter, 2 nakliye uçağı ve paraşütçüler gönderdiği ve bu yolla Tunus karasularını güven altına almak bahanesiyle savaş gemilerini bölgede konuşlandırdığının altı çizilmiştir. Aynı şekilde Fas kralı 2. Hasan'ın da Tunus'a askeri yardım yaptığı yazılmıştır. Libya'ya ise Doğu Almanya'dan destek geldiği ve güneydeki kamplarda komşu ülkelerden gelenlerin Almanların gözetiminde eğitildiği kaydedilmiştir. Öte yandan Libya ve Cezayir'in Sovyetlerden de destek aldığı belirtilmiştir.

Dergide, Afrika'daki Müslüman topluluklara dair yazılara da yer verilmiştir. Bunlardan biri "Afrika'da İslam" başlıklı AP'den tercüme edilen haberdır. Bu haberde Afrika'da İslam'ın nasıl yayıldığı kısaca anlatılmış, Afrika'da Müslümanların çoğunlukta ve azınlıkta olduğu ülkeler sıralanmış, Müslüman silahlı gruplar ile ilgili bilgi verilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1973:2).

İslam Dünyası bölümünde işlenen diğer bir haberde ise Orta Afrika Cumhuriyeti Devlet Başkanı Jean Bedel Bokasso'nun, Libya Devlet Başkanı Muammer Kaddafi'nin ülkesini ziyaret sırasında katıldığı bir törende İslam dinini kabul ettiği ve adını Ahmet olarak değiştirdiği aktarılmıştır. Haberde ayrıca Bokasso'nun ülke bayrağını ay-yıldızlı bayrak haline getirilmesi ve tüm vatandaşlarına Müslümanlığı kabul etmelerini istemesi gündeme taşınmıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1976:11).

Afrika'daki gıda krizlerine az da olsa yer veren dergi, Moritanya, Yukarı Volta, Çad, Nijer, Mali ve Senegal gibi ülkelerde gıda krizi nedeniyle birçok insanın risk

altında olduğuna dikkat çekmiştir. Bu bölgelerden biri de Habeşistan'dır (Etiyopya). Yukarı Volta'nın Batılı ülkelerden yardım istediği, aksi taktirde birçok kişinin açlık tehlikesiyle karşı karşıya kalabileceği ve ölebileceği kaydedilmiştir. Habeşistan'daki krizin ise sadece halkına adalet dağıtamayan bir yönetimden değil aynı zamanda sömürge güçlerinin gayri insani tutumlarından kaynaklandığı ve bundan ibret alınması gerektiğine dikkat çekilmektedir. Burada sömürgecilerin politikalarına değinilerek şu ifadeler kullanılmıştır:

Batının ve doğunun dev ekonomilerine sahip ülkeleri, halkı açlıkla pençeleşen bu ülkelere bugüne kadar hep servetlerini sömürmek için gitmişlerdir. Bugün sahip oldukları dev ekonomilerini de oralardan sömürdüklerine borçludurlar. Milletleri sömürebilmek için harpler çıkarıp, bütçelerinden milyarları harbin devam etmesi için ayırırlar; yüzbinlerce insanın açlıktan ölmesi karşısında susarsa, elbette bu insanların katili bunlardır. (Yeniden Millî Mücadele, 1974:11).

Sahra örneğinde olduğu gibi Libya, Cezayir, Fas ve Moritanya gibi Afrika ülkelerinin ihtilafları; Rodezya ile Mozambik'in savaş ilan etme durumunda olması, Tanzania ile Rodezya'nın savaş ilan etmeleri ve Etiyopya ile Somali arasındaki gerginlikler bölgesel konular olarak dergi yayınlarında gündeme getirilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1976:10). Buna bir örnek de Çad'da gerçekleştirilen askeri darbe girişimidir. Burada darbeyi gerçekleştirenlerin Müslüman olması dikkat çekmektedir. Ülkedeki darbe sonucu Devlet Başkanı Tombalbaye'nin hayatını kaybettiği belirtilerek, Tombalbaye'nin ülkedeki Müslümanların bağımsızlık hareketlerini bastırmak için Fransız askerlerinden yardım aldığı ve 1971'de Müslümanlar tarafından yapılmak istenen darbe girişiminin de bastırıldığı kaydedilmiştir. 2-3 Nisan 1970 gecesi yapılan askeri darbenin bastırıldığı ancak General Noel Odingar liderliğinde 13 Nisan'daki askeri darbenin ise başarıya ulaştığı kaydedilerek General Noel'in şu sözlerine yer verilmiştir: *Silahlı kuvvetlerimiz Allah ve milletimize karşı mes'uliyetini yerine getirmiştir.* (Yeniden Millî Mücadele, 1975:2)

Derginin farklı sayılarında Afrika Birliği Örgütü zirveleri yer almış ve örgütün, Afrika'nın içişlerine yabancı müdahale yapılmaması gerektiği açıklaması gündeme taşınmıştır. 1977'de düzenlenen toplantıda Libya ve Çad arasındaki anlaşmazlıkların çözümü için bir arabuluculuk komisyonunun kurulması, Rodezya probleminin bir an önce çözülmesine yardımcı olunması ve örgütün tarafsız olması gerektiği gibi kararlar dergi haberlerinde yer almıştır (Yeniden Millî Mücadele, 1977:11).

Türk Dış Politikasına Mesajlar

Afrika'da yaşanan olaylar ile ilgili derginin bazı bölümlerinde Türkiye'ye yönelik mesajlar verilmiştir. Türkiye'nin stratejik bir konumda bulunduğu, Afrika ülkelerinin yaşadığı tecrübelerden ders çıkarılması ve buna karşı tedbir alınması gerektiğinin altı çizilmiştir. Dergide, Türkiye'nin şartlarının Afrika ülkelerinden çok farklı olduğu ancak ABD ve Rusya gibi emperyalist güçlerin Türkiye üzerinde

daha büyük bir titizlikle durdukları ve asıl büyük “kumarı” Türkiye için oynamak istedikleri de kaydedilmiştir. Özellikle ırk, mezhep ve fikir ayrılıklarının kışkırtılarak gençlik kesiminin kamplara bölünmek ve iç savaş çıkartılmak istendiği kaydedilmiş; Türkiye’nin, Afrika ülkelerinin düştüğü tuzağa asla düşmemesi gerektiği uyarısı yapılmıştır.

“Afrika’da Batı’nın Boşalttığı Yeri Sovyet Emperyalizmi Dolduruyor”, başlıklı yazıda, Rusya’nın Afrika Boynuzu ülkeleri başta Afrika’da etkisini artırmasıyla Kızıldeniz’e hâkim olacağı ve böylece Sovyet Rusya’nın asırlardır ele geçirmeyi hayal ettiği Türkiye’yi çevreleyen komünist kuşatma adımına bir adım daha yaklaşacağı vurgulanmıştır. Bu noktada Afrika’daki güç mücadelesinin Türkiye için dolaylı yoldan tehdit oluşturacağı uyarısı yapılmaktadır (Yeniden Millî Mücadele, 1978:9). Derginin diğer sayılarındaki yazılarda bu tehlike farklı şekillerde gündeme getirilmiştir. Mesela daha önce Hristiyan misyonerlerin tesiri altında olan Afrikalıların şimdi de komünizm kısıkağı altında olduğuna dikkat çekilerek, *Türkiye’ye Sovyetler Birliğinden doğrudan doğruya ve ivedi bir tehdit yok diyenler siyah Afrikalının giderek trajikleşen durumundan ders çıkarmalıdır*. Uyarısı yapılmıştır. (Yeniden Millî Mücadele, 1978:9)

Dergide çıkan “Türkiye’nin Jeopolitiği ve Sovyet Yayılma Stratejisi” başlıklı yazıda ise Asya ve Afrika’nın kavşak noktasının Ortadoğu olduğu ve CENTO⁵ gibi paktlarla çevrelenen Rusya’nın Ortadoğu ve Afrika’ya yönelerek bu çemberi kırmak istediğine, çemberi kırmak için de Türkiye üzerinden bir zorlama yapacağına dikkat çekilmiştir. Rusya için Afrika ve Ortadoğu’ya ulaşmada Türkiye’nin kestirme ve avantajlı bir güzergâh olduğu ve bu nedenle de Türkiye’nin zayıf düşmesini isteyeceğinin altı çizilmiştir (Yeniden Millî Mücadele, 1971:8).

Sonuç

Yeniden Millî Mücadele Dergisi yayınlarıyla Türkiye kamuoyunu Afrika’da yaşanan hadiseler konusunda bilgilendirmeye ve kamuoyu oluşturmaya amaçlamıştır. Derginin genel olarak dönemin şartları dikkate alındığında Afrika’daki gelişmeleri yakından takip ettiği görülmektedir. Dergide çıkan yazıların bir kısmının çeviri yazısı olması ise derginin bakış açısını etkilediği ve sayılar arasındaki görüşlerde kısmen farklılıklar olduğu ortaya çıkmaktadır. Dergide Afrika’ya dair yayınlanan yazılar incelendiğinde, bu dergiyi çıkaran hareketin düşüncesini yansıttığı açık bir şekilde görülmektedir. Nitekim gerek Sovyetler Birliği, Çin ve İsrail’in Afrika ülkelerine yönelik politikalarında gerekse de Afrika içindeki güç mücadelesinin yansıtılmasında “komünizm tehlikesinin” önemli ölçüde gündeme getirildiği görülmektedir.

Düşünsel olarak dergide, İsrail, ABD, Fransa ve Sovyetler Birliği’nin yanı sıra komünizm, Siyonizm ve kapitalizm gibi ideolojilere de karşı çıkmıştır. Afrika’da

5 CENTO, Sovyetler Birliği’nin Ortadoğu’da nüfuz kurmasını önlemeye yönelik Türkiye, İran, Irak, Pakistan ve Birleşik Krallık tarafından oluşturulmuş güvenlik ve savunma örgütüdür.

“komünizm tehlikesinin” sıklıkla gündeme getirildiği görülmüştür. Afrika’da meydana gelen olayların arkasında bağlantılara değinilmiştir. Afrika’da kurulan yeni devletlerin iç politikaları ve dış politikalarındaki tutumlarının yanı sıra Müslüman toplumların emperyalist ülkelere karşı ortak hareket etmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Dergi yayınlarında, Afrika’daki kadim sömürge geleneğinin üzerinde durularak yeni küresel sistemde güç kazanan kıta dışı aktörlerin Afrika’da pozisyon almaya başladığı ve bu durumda da Afrika halklarının Doğu Bloğu ve Batı Bloğu olmak üzere iki cephe arasında kaldığı vurgulanmıştır. Burada derginin altını çizdiği husus, bağımsızlığını kazanan halkların yardım bahanesiyle bir sömürge gücünden kurtulurken diğerinin eline düştüğüdür.

İsrail’in Afrika ülkelerinde attığı adımları gündemine taşıyan dergi, özellikle Uganda üzerinde durmuştur. Entebbe operasyonunun düzenlenmesi ve Ugandalı lider Amin’in attığı adımlar dergi tarafından okuyucu ile buluşturulmuş ve bu yazılarda Yahudilerin başka toplumlar içindeki “uyumsuzluğu” gündeme taşınmıştır.

Dergi yayınlarında Afrikalı liderlere de değinmiş ve burada kıta dışı aktörler ile işbirliği yapan ya da ülkesini savunan Kaddafi ya da İdi Amin gibi liderler öne çıkarılmıştır. Bununla birlikte Uganda ve Güney Afrika’daki beyaz azınlığa yönelik tepkiler okuyucu ile buluşturulmuştur.

Son olarak vurgulamak gerekir ki Afrika ile ilgili yayınların en dikkat çeken kısımlarından biri de kıtadaki gelişmelerin Türkiye ile ilişkilendirilmesidir. Nitekim Afrika’daki gelişmelerin Türkiye’yi de ilgilendirdiği ve özellikle Sovyetler Birliği’nin attığı adımların Türkiye için tehlike oluşturabileceği vurgulanmıştır. Afrika’da yaşanan gelişmeler karşısında Türkiye’nin iç politikadaki gelişmeleri dergide değerlendirilmiş, Angola başta olmak üzere Sovyetlerin gerilla örgütlerine desteğinin benzerinin Türkiye’deki sol hareketler için de olabileceği uyarısı yapılmıştır.

KAYNAKÇA

- ÇEBİ, Emrin. (2022), Mücadeleciler ve Yeniden Milli Mücadele Dergisi, İlem Yayınları, İstanbul.
- LAÇİNER, Sedat. NECEFOĞLU, Hacı. (2009), Türk Dış Politikası, Uluslararası Stratejik Araştırmaları Kurumu (USAK), Ankara.
- TUNCER, Hüner. (2014), İki Darbe Arasında Türk Dış Politikası (1971-1980), Kaynak Yayınları, İstanbul.
- ORAN, Basım. (2001), Türk Dış Politikası, İletişim Yayıncılık.
- YALÇIN, Abdullah Kutalmış. (2021), “Türk Siyasi Hayatında Yeniden Milli Mücadele Hareketi (1967-1980)”, Journal of Universal History Studies , 2021, s:79-97.
- Yeniden Milli Mücadele, (24 Şubat 1970), “Esir Türk İllerinden ve İslam Aleminden - Beynelmilel Yahudiliğin İğrenç Planı: Çad Müslümanları Yok Ediliyor”, S:1,

C:4, s.10-14.

Yeniden Milli Mücadele, (9 Haziran 1970), Afrika’da “Vietnam: Çad, Yeniden Milli Mücadele” C:1, S:19, s.14.

Yeniden Milli Mücadele, (9 Haziran 1970), Afrika’da “Vietnam: Çad, Yeniden Milli Mücadele” C:1, S:19, s.7.

Yeniden Milli Mücadele, (4 Ağustos 1970), “Kuzey Afrika Müslümanları İspanyol Sömürgeciliğine Başkaldırıyor”, C:1, S:27, s.13.

Yeniden Milli Mücadele, (4 Ağustos 1970), “Kuzey Afrika Müslümanları İspanyol Sömürgeciliğine Başkaldırıyor”, C:1, S:27, s.13.

Yeniden Milli Mücadele, (16 Şubat 1971), “Türkiye’nin jeopolitiği ve Sovyet Yayılma Stratejisi” C:2, S:55, s.8.

Yeniden Milli Mücadele, (15 Kasım 1971), “Kızıl Çin’in Gülümsemesi Arkasında Ne Var?”, C:2 S:93.

Yeniden Milli Mücadele, (22 Kasım 1971), “Afrika’da Sion Pençesi Elmas Topluyor”, C:2, S:94, s.2.

Yeniden Milli Mücadele, (1 Haziran 1971), “K. Çin’in Afrika Politikası”, C:2, S:70, s.10.

Yeniden Milli Mücadele, (20 Temmuz 1971), “Siyah Kıtanın Bağrında Siyon Yılanı”, C:2, S:77, s.11.

Yeniden Milli Mücadele, (27 Temmuz 1971), “Sudan’daki Darbelerin Arkasındaki Gerçekler”, C:2, S:78, s.7.

Yeniden Milli Mücadele, (10 Nisan 1972), “Yahudi Casusları Afrika’dan Kovuluyor”, C:3, S:114, s.13.

Yeniden Milli Mücadele, (5 Eylül 1972), “Afrikalı Diyor ki: “Afrikalının baş düşmanı Siyonistlerdir”, C:3, S:135, s.2.

Yeniden Milli Mücadele, (3 Ekim 1972), “Afrika’da Milli Uyanış ve Emperyalizmin Oyunları..”, C:3, S:139, s.2.

Yeniden Milli Mücadele, (3 Ekim 1972) “Afrika’da Milli Uyanış ve Emperyalizmin Oyunları”, C:3, S:139, s.2.

Yeniden Milli Mücadele, (31 Ekim 1972), “Tanzanya Bağımsızlığını Savunuyor Afrika Emperyalistleri Kovmaya Kararlı”, C:3, S:143, s.2.

Yeniden Milli Mücadele, (7 Ocak 1973), “Afrika’nın Misyonerlerle Savaşı”, C:3, S:155, s.2

Yeniden Milli Mücadele, (30 Ocak 1973), “Fransız Sömürgeciliğini Yürüten Adam”, C:3, S:156, s.2.

Yeniden Milli Mücadele, (27 Şubat 1973), “Afrikalı Emperyalizmi Kovma Çabasında”, C:4, S:160, s.2.

Yeniden Milli Mücadele, (27 Şubat 1973), “Afrikalı Emperyalizmi Kovma Çabasında”, C:4, S:160, s.2.

Yeniden Milli Mücadele, (24 Nisan 1973), “Afrika’da İslam”, C:4, S:168, s.2.

Yeniden Milli Mücadele, (22 Ocak 1974), “İdeolojiler Kavgasında Geçen Hafta” C:4, S:207, s.14.

- Yeniden Milli Mücadele, (26 Mart 1974), "Portekiz Sömürgeciliğe, Sovyetler de Onu İstismara Devam Ediyor" C:5, S:216 s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, "Portekiz Sömürgeciliğe, Sovyetler de Onu İstismara Devam Ediyor", (26 Mart 1974), C:5, S:216, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (29 Nisan 1975), "Çad'da İhtilal", C:6, S:273, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (25 Kasım 1975), "Afrika'da Sovyetler ve Uganda", C:6, S:303, s.7.
- Yeniden Milli Mücadele, (25 Kasım 1975), "Angola'da Süper Güçler Adına Gerillalar Birbirini Yiyor", C: 6, S:303, s.7.
- Yeniden Milli Mücadele, (12 Ağustos 1975), "Afrika Ülkeleri İsrail'e Karşı Güç Birliği Yaptı", C:6, S:288, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (17 Şubat 1976), "Rusya ve Küba'nın Afrika'daki Yatırımları", C:7, S:315, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (2 Mart 1976), "Angola'dan Sonra Neresi?", C:7, S:317, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (9 Mart 1976), "Afrika'da Emperyalizm, Rus Silahları ve Küba Askerleri İle Yayılıyor", C:7, S:318, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (9 Mart 1976), "Afrika'da Emperyalizm, Rus Silahları ve Küba Askerleri İle Yayılıyor" C:7, S:318, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (9 Mart 1976), "Afrika'da Emperyalizm, Rus Silahları ve Küba Askerleri İle Yayılıyor", C:7, S:318, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (9 Mart 1976), "Eritreli Müslümanların Mücadelesi" C:7, S:318, s.13.
- Yeniden Milli Mücadele, (16 Mart 1976), "Afrika Toplumları İç Savaşların Kanlı Bataklığında Boğulmak İsteniyor", C:7, S:319, s.10.
- Yeniden Milli Mücadele, (9 Mart 1976), "Eritreli Müslümanların Mücadelesi", C:7, S: 318, s.13.
- Yeniden Milli Mücadele, (16 Mart 1976), "Afrika Toplumları İç Savaşların Kanlı Bataklığında Boğulmak İsteniyor", C:7, S:319, s.10.
- Yeniden Milli Mücadele, (6 Nisan 1976) "Afrika'da Yeni Oyunlar Sahneleniyor", C:7, S:322, s.7.
- Yeniden Milli Mücadele, (1 Haziran 1976), "Malawi'deki İngilizler Sürülüyor", C:7, S:330, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (3 Ağustos 1976), "Emperyalist devletin Afrika Politikaları, C:7, S:339, s.7.
- Yeniden Milli Mücadele, (3 Ağustos 1976), "Batı'nın Sömürgeciliği ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nin ırkçı politikaları", C:7, S:339, s.7.
- Yeniden Milli Mücadele, (2 Kasım 1976), "Orta Afrika Cumhuriyeti Devlet Başkanı Müslüman Oldu", C:7, S:352, s.11.
- Yeniden Milli Mücadele, (16 Kasım 1976), "Bir olay bir yorum: Angola iç savaşı yeniden başlarken", S:7. C:354. s.15.
- Yeniden Milli Mücadele, (23 Kasım 1976), "Orta Afrika Cumhuriyeti Devlet Başkanı

- Halkını Müslüman Olmaya Çağırđı”, C:7, S:355, s.11.
- Yeniden Milli Mücadele, (1 Mart 1977), “Rus-Çin Emperyalizminin Afrika’ya Sızma-Yayılma Politikası”, C:8, S:369, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (19 Temmuz 1977), “Afrika Birliği Yabancı Güçlerin Kendilerine Karışmamasını İstedi”, C:8, S:389, s.11.
- Yeniden Milli Mücadele, (19 Temmuz 1977), “Süper Güçler Kuzey Afrika’da İslam Ülkelerini Birbirine Düşürüyor”, C:10, S:512, s.11.
- Yeniden Milli Mücadele, (2 Ağustos 1977), “Afrika’nın Boynuzunda Neler Oluyor?”, C:8, S:391, s.11.
- Yeniden Milli Mücadele, (7 Şubat 1978), “Afrika’nın Boynuzunda Süper Güçlerin Kavgası”, C:9, S:418, s.11.
- Yeniden Milli Mücadele, (7 Mart 1978), “Kara Afrikalının Talihi Gülmüyor”, C:9, S:422, s.8.
- Yeniden Milli Mücadele, (14 Mart 1978), “Rusya Afrika’nın Boynuzuna İyice Yerleşti”, C:9, S:423, s.11.
- Yeniden Milli Mücadele, (16 Mayıs 1978), “Fransa’nın Afrika Siyaseti”, C:9, S:432, s.11.
- Yeniden Millî Mücadele, (7 Haziran 1978), “Sovyetler’in Afrika’yı İşgal Planı”, C:9, S:435, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (7 Haziran 1978), “Afrika’da Batı’nın Boşalttığı Yeri Sovyet Emperyalizmi Dolduruyor”, C:9, S:435, s.9.
- Yeniden Milli Mücadele, (7 Haziran 1978), “Afrika’da Batı’nın Boşalttığı Yeri Sovyet Emperyalizmi Dolduruyor”, C:9, S:435, s.9.
- Yeniden Millî Mücadele, (14 Haziran 1978), “Batı, Afrika’daki Sovyet Yayılmasını Engelleyecek mi?” C:9 S:436 s: 9.
- Yeniden Milli Mücadele, (14 Haziran 1978), “Eski bir CIA ajanının açıklaması: Angola, CIA’nın aptallığından komünistleşti” C:9, S:436, s.2.
- Yeniden Milli Mücadele, (20 Haziran 1978), “Eritre Mücadelesi ve Afrika’nın Sonu”, C:9, S:437, s.11.
- Yeniden Milli Mücadele, (27 Haziran 1978), “Afrika İşgalinin Sovyet Yayılmasındaki Yeri” C: 9, S:438, s.9.
- Yeniden Milli Mücadele, (18 Mart 1980), “ABD ve Rusya Afrika’nın Boynuzunda Keskin Bir Hegemonya Mücadelesine Girdi”, C:11 S:528, s.11.
- ZÜRCHER, Erik Jan. (1998), Turkey A Modern History, I. B. Tauris Publishers, London-New York.

EXTENDED ABSTRACT

Throughout history, the African continent has been a conflict zone of world and regional powers and a continent where power struggles have occurred. In this article, depending on the internal and external developments between the years 1970-1980, which events were followed in the journal about the African continent, what kind of publication policy was followed and the evaluations made in the journal against the developments were examined.

The Journal of Yeniden Milli Mücadele was published in 528 issues between February 3, 1970 and March 18, 1980. For this article, all issues of the Journal of National Struggle published between 1970 and 1980 were scanned and 98 articles about events on the African continent were examined. The keywords “Africa” were used to find the journal’s texts. In this study, the articles regarding Africa published in the Journal of the National Struggle were evaluated under the following themes: “Afrika için yeni tehdit: Sovyet Rusya, Çin ve Küba”, “Sovyet-Çin Rekabeti”, “İsrail ve Siyonizm meselesi”, “Kadim Sömürge Geleneği”, “Bağımsızlık Mücadeleleri”, “Bölgesel Konular” and “Türk Dış politikasına mesajlar”.

The purpose of the publication was to enlighten and shape public opinion in Turkey regarding developments in Africa. Considering the conditions of the period, it is seen that the journal closely followed the developments in Africa. When the pieces on Africa in the magazine are analyzed, it is evident that they represent the viewpoint of the movement that published the journal. Intellectually, the magazine condemned communism, Zionism, and capitalism, as well as Israel, the United States, France, and the Soviet Union. It has been observed that the “danger of communism” is regularly raised on the African agenda. The links behind the events in Africa were mentioned. Moreover, It was highlighted that African Muslim societies should work together to oppose imperialist powers.

The journal focuses on Africa’s old colonial legacy. Furthermore, it was observed that non-continental players gained strength in the new global order and began to take up positions in Africa, whereas African peoples remained trapped between two fronts, the East-West Bloc. The journal, which emphasizes Israel’s actions in African countries, is particularly focused on Uganda. In his journal articles, he also mentioned African leaders like Gaddafi and Idi Amin who worked with non-continental actors or defended their countries. However, the reactions to the white minority in Uganda and South Africa were brought together with the reader.

Finally, it should be emphasized that one of the most striking parts of the publications on Africa is the association of developments in the continent with Turkey. In the publications of the Journal of the Yeniden Milli Mücadele, which is reported to be close to the “right” sight in Turkey, it is seen that he looks at the events taking

place in Africa, mostly in terms of anti-communism, anti-Zionism and anti-capitalism and criticizes them. On the other hand, we see that the journal closely follows the power struggles and sensitive movements of world powers on the continent. By the way, in the journal publications that prioritize Turkey's political, social and economic security, they mention the possible threats to Turkey in the face of developments in Africa.